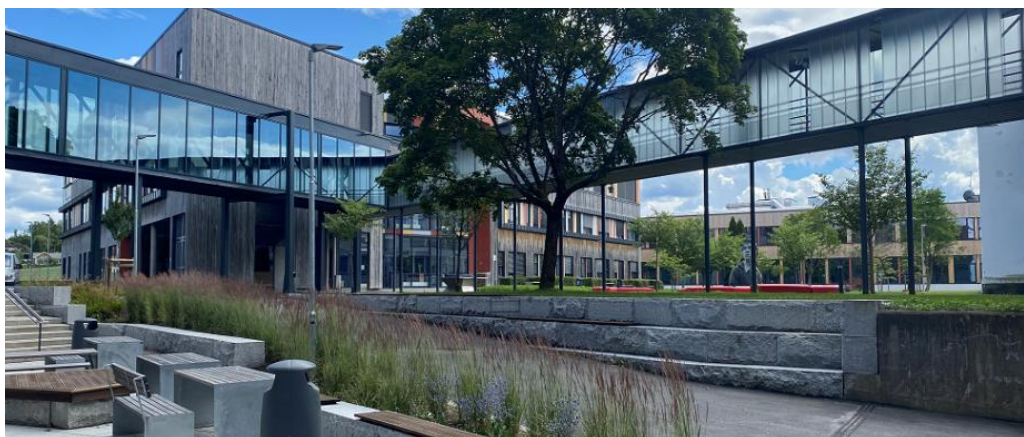

VALG AV PROGRAMFAG

2025/2026

Ås videregående skole

I dette heftet ønsker studieleder og karriereveileder å gi informasjon til elever, foresatte og lærere ved Ås videregående skole om bl.a. valg av **programfag** og evt. **programområde** for Vg2 og Vg3 på studieforberevende programområder (studiespesialisering realfag/språk, samfunnsfag og økonomi og idrettsfag samt kunst, design og arkitektur). Det er viktig at alle elever setter seg godt inn i den informasjonen som gis her.

Viktige datoer

November
Desember

- Studieleder og karriereveileder vil besøke alle Vg1 og Vg2 klassene i ukene før jul med informasjon om fagvalg og fagene. Informasjon deles også på teams.
- Aktuell informasjon til foresatte legges ut på skolens nettsider (dette dokumentet).

06.01

- Det vil være fagtorg i gamle kantine før klassens time tirsdag 6. januar 2026. Der vil faglærere stå på stands og være tilgjengelige for spørsmål.
- Det vil åpnes for elevene å velge fag i InSchool fra tirsdag 13. januar.
- Mer info vil bli gitt elevene på teams.

01.02
01.03

- Frist for Ås elever å søke om skoleplass er 1. februar.
- Frist for å søke om skoleplass på vigo.no er 1. mars. Det orienteres særskilt om dette.

Spørsmål og svar

- Hva gjør jeg hvis jeg stryker i standpunkt?
 - Da har du rett til å gå opp til **særskilt eksamen**. Det må skje ved første anledning (normal høst samme år). Skolen tar kontakt med deg for oppmelding til særskilt eksamen innen 15.09.
 - Du har også rett til '**Mer opplæring**' etter ny opplæringslov av august 2024. Se 2 punkter nedenfor for mer informasjon om 'Mer opplæring'.
- Hva gjør jeg hvis jeg er syk eller stryker til eksamen?
 - Hvis du har gyldig, dokumentert forfall til eksamen, melder du umiddelbart fra til eksamensansvarlig (på eksamensdagen). Du har rett til å gå opp til en **utsatt eksamen**. Det må skje ved første anledning (normal høst samme år). Skolen tar kontakt med deg for oppmelding til utsatt eksamen innen 15.09.
 - Hvis du stryker til eksamen, har du rett til **ny eksamen**. Det må skje ved første anledning (normal høst samme år). Skolen tar kontakt med deg for oppmelding til ny eksamen innen 15.09.
 - Du har også rett til '**Mer opplæring**' etter ny opplæringslov av august 2024 hvis du er syk eller stryker til eksamen. Se punktet nedenfor for mer informasjon om 'Mer opplæring'.
- Hva gjør jeg hvis jeg får IV (ikke vurderingsgrunnlag) i et fag (standpunktkarakter)?
 - Da har du rett til '**Mer opplæring**' i faget etter ny opplæringslov av august 2024. Dette gjelder elever som ikke har overskredet fraværsgrensen i faget før 1. mars. Dersom du får 1, får IV pga manglende vurderingsgrunnlag eller får IV pga for overskredet fraværsgrense etter 1. mars har du rett til 'Mer opplæring' i faget. Du vil motta informasjon om 'Mer opplæring' fra skolen i begynnelsen av det neste skoleåret (etter klagefrister er utgått). Det er ikke en rett å få denne 'Mer opplæringen' ved samme skole du gikk på, eller allerede fra starten av skoleåret.
 - Dersom du ikke ønsker å takke ja til 'Mer opplæring' kan du melde deg opp til privatisteksamen i faget. Merk at i fagene der det er både skriftlig og muntlig standpunktkarakter, må du opp til både skriftlig og muntlig eksamen for å få godkjent faget. Oppmelding gjør du på www.privatist.inschool.visma.no.
 - Det minnes om at **alle som får karakter 1 og/eller IV vil bli individuelt vurdert med tanke på kvalifikasjoner for å bli flyttet opp til neste årstrinn**.
- Kan jeg forbedre standpunktkarakterer jeg har fått?
 - Du kan forbedre standpunktkarakter ved å gå opp i faget som privatist. Da vil du ikke få med standpunktkarakteren på vitnemål eller kompetansebevis; kun eksamens-karakteren. Forbedring må skje i løpet av de tre årene på vgs. for å få førstegangsvitnemål.
- Hva er førstegangsvitnemål?
 - Elever som fullfører og består videregående opplæring på normal/tillatt tid får førstegangsvitnemål. Når man søker på høyere utdanning er det alltid 2 ulike søkerkategorier. En for de som søker med førstegangsvitnemål og en for de som har gjort ulike ting for å forbedre snittet på vitnemålet (inkl. fått ekstrapoeng). For at de som søker direkte fra videregående skole ikke skal måtte konkurrere med de som har skaffet seg ekstra poeng, har de som kommer direkte fra videregående skole en egen søkerkategori hvor det vanligvis er en del lavere snitt for å komme inn på

studiet. Dette er de som søker med **førstegangsvitnemål**. Det er flere spesielle krav for å få et førstegangsvitnemål.

- Kan jeg bytte ut et fag der jeg har fått standpunktkarakter?
 - Man kan ikke bytte ut et allerede bestått fag med et privatistfag (med unntak av matematikk) uten å miste førstegangsvitnemålet. Avsluttende fag vil bli med på vitnemålet. Kontakt studieleder for spørsmål.

NB! Hvis du har fremmedspråk fellesfag over 3 år, dvs. 5 uketimer fremmedspråk på Vg3 og får IV, må du ta opp fremmedspråk som privatist (skriftlig og muntlig eksamen) på nivå II – og i tillegg ta et programfag på 5 uketimer (140 årstimer) for å få gyldig vitnemål.

Det samme gjelder hvis du får karakteren 1 i fremmedspråk fellesfag standpunkt på Vg3 vår og ikke består særskilt eksamen på høsten.

- Kan jeg klage på standpunkt- eller eksamenskarakter?
 - Ja, du kan klage på både standpunkt- og eksamenskarakterer. Karakteren kan etter klage bli stående, den kan bli satt ned, eller den kan bli satt opp. Karakteren som gis etter klagebehandling, er endelig.
 - Klage på **skriftlig eksamenskarakter**: Det kreves ingen begrunnelse for å klage på eksamenskarakterer.
 - Klage på muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen; man kan kun klage på formelle feil ved gjennomføring av eksamen og ikke på selve karakteren. Hvis du får medhold blir eksamenskarakteren annullert og du kan gå opp til eksamen ved neste eksamensperiode.
 - Klage på **standpunktkarakter**: En klage på standpunktkarakter skal skrives på eget skjema, og den bør begrunnes. Kontakt eksamensansvarlig. Hvis du får medhold i klage på standpunktkarakter, vil karakteren bli vurdert på nytt. Rektor setter endelig standpunktkarakter i samarbeid med faglærer.

Eksamensansvarlig Marianne Hatlen kan gi mer informasjon.

Merk! Det kom ny opplæringslov 1. august 2024. Informasjon som er utgitt fra skolen ved tidligere anledninger kan inneholde informasjon som ikke lenger er gyldig.

Valg av programområde

... Det viktigste valget for elever på Vg1 SSP.

Du som går på Vg1 SSP (ikke Kunst, design og arkitektur eller Idrett), må velge hvilket programområde du ønsker å gå på Vg2 og Vg3. Du kan velge **realfag** – eller du kan velge **språk, samfunnsfag og økonomi (SSØ)**. Begge programområdene gir deg generell studiekompetanse, men du kan også oppnå spesiell studiekompetanse dersom du velger fag som kreves spesielt til enkelte studier.

REALFAG	SPRÅK, SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI (SSØ)
Realfag omfatter fag som matematikk, fysikk, kjemi, biologi, teknologi og forskningslære, samt informasjonsteknologi. Dette programområdet gir deg grunnlag for å søke forskjellige studier ved høyskoler og universiteter, for eksempel innen realfag og medisin og i naturvitenskapelige og teknologiske fag. Du bør være glad i å lese og arbeide med krevende teoretiske fag. Videre bør du ha interesse, evner og anlegg for matematikk og realfag.	SSØ omfatter fag som engelsk, fremmedspråk, markedsføring og ledelse, næringslivsøkonomi, politikk og menneskerettigheter, rettslære, samfunnsøkonomi, sosialkunnskap, psykologi, historie og filosofi, sosiologi og sosialantropologi. Dette programområdet gir deg grunnlag for å søke de fleste studier ved høyskoler og universiteter, for eksempel innen litteratur, kultur, fremmedspråk, samfunnsfag og økonomi. Du bør være glad i å lese og å arbeide med krevende teoretiske fag. I tillegg bør du være interessert i kultur- og samfunnsforhold, og eventuelt ha anlegg for språk.

Ås vgs. kan som en stor skole tilby en stor bredde i programfagstilbudet, men vi kan selvsagt ikke tilby alle fag som det finnes læreplaner til. Hvilke programfag som settes i gang, vil variere fra år til år, og vi legger stor vekt på å tilby programfag som elevene ønsker.

Valget du gjør i forhold til **programområde** er svært viktig, og det er vanskelig å endre det når du først har valgt. Karriereveileder kan hjelpe deg i prosessen, men valget må du stå for selv.

Merk! Det er planlagt å bytte ut matematikk S1 og S2 med to alternative matematikkfag. Dette er ikke avklart per i dag, men informasjon vil bli gitt elevene så snart dette er avklart. Elever som har tatt S1 vil kunne velge S2 skoleåret 2026/2027.

STUDIESPESIALISERING(SSP) – 2 PROGRAMOMRÅDER: REALFAG OG SPRÅK/SAMFUNNSFAG OG ØKONOMI (SSØ).

Vg2 – fellesfag og programfag SSP

Følgende fag er felles for alle elever (15 uketimer fellesfag):

- 4 uketimer Fremmedspråk nivå I eller nivå II, evt. nivå I+II
- 2 uketimer Historie
- 2 uketimer Kroppsøving
- 3 uketimer Matematikk 2P*)
- 4 uketimer Norsk

Alle elever velger 3 programfag (15 uketimer). To av disse programfagene må velges fra eget programområde (Realfag eller SSØ). Det tredje programfaget kan velges fritt fra studieforberedende utdanningsprogram, realfag, SSØ, Kunst/design/arkitektur (KDA) eller fra Idrettsfag.

*) Matematikk 2P kan erstattes av matematikk programfag R1 eller S1. Alle elever må velge et matematikkfag i Vg2. Merk at fordypning i R1+R2 og S1+S2 gir gyldig fordypning innenfor begge programområdene.

Programfag - Krav til fordypning på vg2 og vg3

På SSP **realfag** eller **SSØ** kreves det at du i løpet av Vg2 og Vg3 fordyper deg i to fag. Vi krever at du allerede på Vg1 *planlegger* hvilke fag du ønsker å ha som fordypningsfag, men det vil være mulig å endre dette når du velger fag til Vg2/Vg3.

Skolens fagtilbud kan også føre til at du **må** gjøre endringer i forhold til hva du har planlagt. Skolen kan bli nødt til å fjerne tilbudet om et fag som var inkludert i fagvalget, dersom for få elever velger faget.

Eksempler på godkjente fordypningskombinasjoner er:

- **Matematikk R1 + Matematikk R2** og **Fysikk 1 + Fysikk 2** (innen programområdet realfag)
- **Markedsføring og ledelse 1 + Markedsføring og ledelse 2** og **Sosiologi og sosialantropologi + Sosialkunnskap** (innen programområdet SSØ.)

I tillegg til det du må planlegge som fordypningsfag, kan du velge fag fra samme eller fra andre studieforberedende programområder (f.eks. kan du velge topp- eller breddeidrett fra Idrett).

I programområde for SSØ vil to av følgende fag tilfredsstille kravet til ett fordypningsområde: 1) Politikk og menneskerettigheter, 2) Sosiologi og sosialantropologi, 3) Sosialkunnskap. Ingen av disse fagene krever at de to andre fagene er bestått, anbefaler sterkt å ta Sosiologi og sosialantropologi først. Elever som *ikke* hadde fremmedspråk i grunnskolen, må legge merke til at det reduserer mulighetene for faglig fordypning og for valg av programfag:

Dersom du ikke hadde fremmedspråk i grunnskolen, skal du ha 5 uketimer fremmedspråk på Vg3.

Vg3 – fellesfag og programfag SSP

Følgende fag er felles for alle elever (15 uketimer fellesfag):

- 4 uketimer Historie
- 2 uketimer Kroppsøving
- 3 uketimer Religion og etikk
- 6 uketimer Norsk

Alle elever ^{)} velger 3 programfag (15 uketimer).** Du må fortsette med to av programfagene du har hatt på Vg2^{***}, mens det tredje faget kan velges fritt fra studieforberedende utdanningsprogram, dvs. fra SSP realfag, SSP SSØ, Kunst, design og arkitektur eller fra Idrettsfag.

^{)} Elever som ikke hadde fremmedspråk i grunnskolen, skal ha 5 uketimer fremmedspråk på Vg3. Dette faget erstatter ett av programfagene, slik at det kun er nødvendig å velge 10 uketimer (to femtimersfag) på Vg3.**

Krav til fordypning i programfagene

Husk at du må fortsette med to av fagene fra Vg2 når du velger fag til Vg3, slik at du tilfredsstiller kravet til faglig fordypning.

^{***)} Et unntak: I programområde for SSØ vil to av følgende fag kunne tas samtidig og også tilfredsstille kravet til ett fordypningsområde: 1) Politikk og menneskerettigheter, 2) Sosiologi og sosialantropologi, 3) Sosialkunnskap.

Krav til fremmedspråk på Vg3 for elever uten fremmedspråk i grunnskolen

Alle som ikke hadde fremmedspråk i ungdomsskolen, skal ha fremmedspråk over 3 år, med 5 uketimer på Vg3 (og 4+4 på Vg1 og Vg2). Timene på Vg3 erstatter et programfag.

Det er viktig å være oppmerksom på at dersom du som elev skulle få IV (ikke vurderingsgrunnlag) i obligatorisk fremmedspråk på Vg3, så må du i tillegg til å ta opp dette faget med skriftlig og muntlig eksamen også gå opp til eksamen i et ekstra programfag (5 uketimer) innen valgt programområde for å få vitnemål.

KUNST, DESIGN OG ARKITEKTUR

Vg2 – fellesfag og programfag kunst, design og arkitektur (KD)

Følgende fag er felles for alle elever (20 uketimer *fellesfag*):

- 4 uketimer Fremmedspråk nivå I eller nivå II, evt. nivå I+II
- 2 uketimer Historie
- 2 uketimer Kroppsøving
- 3 uketimer Matematikk 2P*)
- 4 uketimer Norsk
- 2 uketimer Geografi
- 3 uketimer Samfunnskunnskap

I tillegg kommer felles programfag (10 uketimer):

- 5 uketimer Design og arkitektur 2
- 5 uketimer Kunst og visuelle virkemidler 2

Alle elever velger 1 programfag (5 uketimer). Dette faget kan velges fra studieforberedende programområder, dvs. fra SSP realfag, SSP SSØ, Kunst/design/arkitektur (design og bærekraft samt foto og grafikk) eller fra Idrettsfag. Timeplanen vil selvsagt begrense hvilke fag som kan velges.

*) Elever som velger matematikk som programfag (dersom det kan tilbys), skal ikke ha matematikk 2P og må erstatte dette av et 3-timers X-fag (f.eks. Teknologi og forskningslære X). Elever som går Kunst, design og arkitektur, kan ikke erstatte fellesfaget Matematikk 2P med et annet 5-timersfag.

Vg3 – fellesfag og programfag Kunst, design og arkitektur

Følgende fag er felles for alle elever (15 uketimer *fellesfag*):

- 4 uketimer Historie
- 2 uketimer Kroppsøving
- 3 uketimer Religion og etikk
- 6 uketimer Norsk

I tillegg kommer felles programfag (10 uketimer):

- 5 uketimer Design og arkitektur 3
- 5 uketimer Kunst og visuelle virkemidler 3

Alle elever ^{*)} velger 2 programfag (10 uketimer). Dette faget kan velges fra studieforberedende programområder, dvs. fra SSP realfag, SSP SSØ, Kunst/design/arkitektur (design og bærekraft samt foto og grafikk) eller fra Idrettsfag. Timeplanen vil begrense hvilke fag som kan velges og kun mulige fag vil være tilgjengelig å velge i InSchool (VIS) fagvalgsmodulen.

***) Elever som ikke hadde fremmedspråk i grunnskolen, skal ha 5 uketimer fremmedspråk på Vg3. Dette faget erstatter ett av de to valgfrie programfagene.**

IDRETTSFAG

Vg2 – fellesfag og programfag (ID)

Følgende fag er felles for alle elever (18 uketimer *fellesfag*):

- 4 uketimer Fremmedspråk nivå I eller nivå II, evt. nivå I+II
- 2 uketimer Historie
- 3 uketimer Matematikk 2P*)
- 4 uketimer Norsk
- 2 uketimer Geografi
- 3 uketimer Samfunnskunnskap

I tillegg kommer felles programfag (12 uketimer):

- 5 uketimer Aktivitetslære 2 (noe settes av til ekskursjon)
- 2 uketimer Idrett og samfunn vg2
- 2 uketimer Treningsledelse 1
- 3 uketimer Treningslære 1

Alle elever velger 1 programfag (5 uketimer). Dette faget kan velges fritt fra studieforberedende programområder, dvs. fra SSP realfag, SSP SSØ, Kunst/design/arkitektur eller fra Idrettsfag (fagene toppidrett, breddeidrett og friluftsliv). Timeplanen vil begrense hvilke fag som kan velges. *) Elever som velger matematikk som programfag, skal ikke ha matematikk 2P og må erstatte dette av et 3-timers X-fag (f.eks. Teknologi og forskningslære X) – ikke av et 5-timersfag.

Vg3 – fellesfag og programfag ID

Følgende fag er felles for alle elever (13 uketimer *fellesfag*):

- 4 uketimer Historie
- 3 uketimer Religion og etikk
- 6 uketimer Norsk

I tillegg kommer felles programfag (17 uketimer):

- 5 uketimer Aktivitetslære 3 (noe settes av til ekskursjon)
- 3 uketimer Idrett og samfunn vg3
- 4 uketimer Treningsledelse 2+3
- 5 uketimer Treningslære 2

Alle elever *) velger 1 programfag (5 uketimer). Dette faget kan velges fritt fra studieforberedende programområder, dvs. fra SSP realfag, SSP SSØ, Kunst/design/arkitektur eller fra Idrettsfag (toppidrett, breddeidrett og friluftsliv). Timeplanen vil begrense hvilke fag som kan velges.

***) Elever som ikke hadde fremmedspråk i grunnskolen, skal ha 5 uketimer fremmedspråk på Vg3. Dette faget erstatter det valgfrie programfaget.**

Programfag og karriere

Hva du ønsker å studere og hvilket yrke du eventuelt sikter inn mot, har selvsagt stor betydning for hvilket programområde du velger, men også for hvilke programfag du velger. Når du har fullført og bestått SSP eller Idrettsfag ved Ås vgs., vil du uansett få *generell studiekompetanse* (GENS), som er opptakskravet til de fleste studier. Men mange studier krever at du har bestemte fagkombinasjoner fra videregående skole. Dette kalles *spesiell studiekompetanse* der de forskjellige fagkombinasjonene oppfyller såkalte *kravkoder*.

Karriereveileder Stine Brubak Moltzau vil orientere nærmere om dette. I dette heftet nøyer vi oss med å henvise til noen nettsteder du kan bruke for å orientere deg:

- Om valg av utdanning/karriere: www.utdanning.no, www.velgriktig.no, www.indeed.no og www.nav.no
- Informasjon om enkeltstudier og opptakskrav (oppdateres ca.1. februar for kommende studieår): www.samordnaopptak.no
- Om innholdet i programfagene, interestetester og inntakskalender: www.vilbli.no og www.vilbli.no/nb/akershus
- Om å søke skoleplass: www.vigo.no
- Om studier og opptakskrav utenlands: www.ansa.no

Hvilke programfag tilbys?

Fagtilbudet vil variere fra år til år. Hvilke fag som tilbys er styrt av elevenes valg, økonomi og tilgjengelige lærerkrefter. Normalt må det være minst 15 elever som velger et fag for at det skal settes i gang.

På vilbli.no vil du finne utfyllende beskrivelser av fagene, og på www.samordnaopptak.no kan du se om det er spesielle fag og karakterer som kreves til den høyere utdanningen du planlegger. Detaljer om de ulike fagene som tilbys for neste skoleår finner dere på teams – «Fagorientering - VGAAS».

Det kan hende at fagvalgsoppsettet er noe annerledes i forhold til hvilke klasser og trinn som kan velge de enkelte programfagene. I så fall er det fordi det er gjort kapasitetsberegninger og/eller fag er flyttet mellom blokker. Da vil alltid være gjeldende fagvalgsoppsett du skal følge – mer informasjon om dette formidles på teams.

Organisering av fag i blokker

Nedenfor ser du en **foreløpig skisse** til blokkoppsett for kommende skoleår. Det kan forventes at det kommer endringer. Noen fag vil flyttes, noen fag kan utgå, noen fag kan komme i tillegg.

I venstre kolonne ser du hvilke fag Vg2 elever kan velge og hvilke fag Vg3 elever kan velge. I blått felt under tabellen ser du i hvilke blokker (A, B, C og/eller D) elever i de ulike retningene og trinn kan velge fag fra. Ikke alle blokker vil være tilgjengelige for alle.

At to eller flere fag ligger i samme *blokk*, betyr at de ligger samtidig på timeplanen. For eksempel ligger alle fagene i blokk B samtidig på timeplanen.

Merk! Fagene listet i blokkene nedenfor er et foreløpig forslag. Det kan bli endringer innen presentasjon av fagvalget for Vg1 SF i desember! Vi tar også forbehold om at noen fag kan bli avlyst dersom for få elever som velger faget. Da blir elevene bedt om å velge et annet fag.

Ved Ås vgs. avholder vi vanligvis ikke prøvevalg, fordi flere års erfaring med det viser at det endelige valget uansett blir annerledes enn prøvevalget.

Ofte må vi gjøre endringer i både fagtilbud og blokkoppsett etter at elevene har valgt fag. Det vil bety at enkelte elever kan og må endre på sine fagvalg.

Fagets programområde		Blokk A	Blokk B	Blokk C	Blokk D	Blokk 2M
Realfag 2026/2027	Vg2	Fysikk 1	Fysikk 1	Biologi 1	Matematikk S1	Matematikk 2P
	Vg2	Kjemi 1	Kjemi 1	Matematikk S1	Matematikk R1	Teknologi og forskningslære X
2026/2027	Vg2		Biologi 1	Matematikk R1	Informasjonsteknologi 2	
	Vg3	Matematikk R2	Fysikk 2	Matematikk S2	Kjemi 2	
2026/2027	Vg3	Biologi 2		Matematikk R2	Informasjonsteknologi 2	
	Vg3					
Språk/samfunnsfag/ økonomi 2026/2027	Vg2	Historie og filosofi 1	Sosiologi og sosialantropologi	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Sosiologi og sosialantropologi	Matematikk 2P
	Vg2	Samfunnsøkonomi 1	Psykologi 1		Engelsk 1	
2026/2027	Vg2	Rettslære 1	Markedsføring og ledelse 1	Rettslære 1	Psykologi 1	
	Vg2	Psykologi 1		Matematikk S1	Økonomi og ledelse	
2026/2027	Vg2		Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	Matematikk R1	Matematikk S1	
	Vg2				Matematikk R1	
2026/2027	Vg3	Markedsføring og ledelse 2	Rettslære 2	Samfunnsøkonomi 2	Økonomi og ledelse	
	Vg3	Sosialkunnskap	Psykologi 2	Engelsk 2	Psykologi 2	
2026/2027	Vg3			Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2		
	Vg3	Matematikk R2	Spansk nivå III		Politikk og menneskerettigheter	
2026/2027	Vg3		Tysk nivå III	Matematikk S2		
	Vg3		Fransk nivå III	Matematikk R2		
2026/2027	Vg3			Tysk I+II (fellesfag)		
	Vg3					
Kunst, design, arkitektur		Design og bærekraft		Foto og grafikk 2	Foto og grafikk 1	
Idrettsfag		Friluftsliv		Toppidrett (1,2,3) Breddeidrett (1,2,3)	Toppidrett (1,2,3) Breddeidrett (1,2,3)	

Søke skoleplass

WWW.VIGO.NO

Du søker og svarer på vigo.no, og du logger inn med MinID.

Søknadsfrist:

- **1. mars for ordinært inntak**
- 1. februar for særskilt inntak (inntak etter sakkyndig vurdering) i de fleste fylker
- Ås vgs elever har søknadsfrist 1. februar for at skolen skal kunne følge opp dette for interne elever.

Du bør sjekke at mobilnummer, e-postadresse og adresse er riktig registrert på vigo.no.

I SOMMER FÅR DU PÅMINNELSE VIA SMS NÅR DU SKAL SVARE PÅ TILBUD OM Plass/VENTELISTEPlass PÅ [VIGO.NO](http://vigo.no), SÅ DET ER SPESIELT VIKTIG AT MOBILNUMMER ER RIKTIG REGISTRERT, OG AT DU ER TILGJENGELIG.

Du bruker MinID for å logge inn på vigo.no.

Første gang du bruker MinID trenger du:

- fødselsnummer (11 siffer)
- PIN-koder fra kodebrev
- Du legger inn selvvalgt passord, mobilnummer* og e-postadresse

Neste gang du bruker MinID trenger du:

- fødselsnummer
- selvvalgt passord
- kode som kommer på SMS*

Tips!

Test at du får til å logge inn på vigo.no med MinID i god tid før søknadsfristen!

Hjelp til MinID?

Kontakt brukerstøtte på tlf 800 30 300 eller på e-post: minid@difi.no

Les mer på vilbli.no

Har du ikke mobiltelefon, må du bruke PIN-koder fra kodebrevet hver gang du skal logge inn på vigo.no med MinID

Morsmålsksamen

HAR DU ET ANNET MORSMÅL ENN NORSK?

Da kan du la dette faget erstatte - eller komme i tillegg til - fremmedspråket du har valgt. Dersom du behersker ett av språkene nedenfor *skriftlig* og *mundtlig*, kan du melde deg opp til eksamen og la det språket erstatte fremmedspråk fellesfag (tysk, spansk eller fransk).

- **Det tilbys privatisteksamen i følgende fag:** Albansk, amharisk, arabisk, bosnisk, bulgarsk, dari, estisk, filipino, finsk, fransk, hebraisk, hindi, islandsk, italiensk, japansk, kantonisk, kinesisk (tidligere navn mandarin), koreansk, kroatisk, kurdisk (sorani), kurdisk (kurmanji), latvisk, litauisk, lulesamisk, nederlandsk, nordsamisk, nygresk, oromo, panjabi, pashto, persisk, polsk, portugisisk, rumensk, russisk, serbisk, somali, spansk, sørsamisk, tamil, tegnspråk, thai, tigrinja, tyrkisk, tysk, ukrainsk, ungarsk, urdu og vietnamesisk. (Med forbehold om endringer fra Udir.)

Oppmelding til privatisteksamen i morsmål gjøres hos eksamensansvarlig Marianne Hatlen.

Akershus Fylkeskommune (AFK) arrangerer 1-en eksamen i morsmål for elever gratis. Dersom du ønsker flere eksamener i morsmål vil de måtte tas som privatist og du må betale privatistavgift.

For eksamen i morsmål/fremmedspråk må du meldes opp til både *skriftlig* og *mundtlig* eksamen (to fagkoder).

Oppmeldingsperiodene kan variere, men er vanligvis 15. januar til 1.februar for våreksamen og 1. - 15. september for høsteksamen.

For å oppfylle kravet til obligatorisk fremmedspråk, må du normalt ta eksamen i det aktuelle språket på nivå II. Du kan også ta morsmål på nivå III og få det godkjent som et programfag. Det er kun karakteren tatt på høyeste nivå som kommer på vitnemål/kompetansebevis, dersom du går opp til eksamen på flere nivåer som privatist.

Det tilbys privatisteksamen i språk både høst og vår, men skolen ønsker at elever melder seg opp til høsteksamen i Vg1. Da er det vanligvis mindre arbeidspress enn på våren, og du risikerer heller ikke kollisjoner med andre eksamener. AFK arrangerer kun høsteksamen hvor det er gratis, ellers er det privatistavgift.

Endringer kan forekomme i forhold til hvilke språk det tilbys eksamen i. Ta derfor kontakt med studieleder, eksamensansvarlig eller karriereveileder dersom du tror morsmålsksamen er aktuelt for deg.

Privatisteksamen i øvrige fag

Ønsker du å ta fag som ikke tilbys ved skolen, eller ta opp fag for å forbedre karakter, gjøres dette på www.privatist.inschool.visma.no. Jf. side 3 om begrensninger ved å bytte ut fag som er avsluttet(standpunktkarakter). Kontakt studieleder eller eksamensansvarlig om dette, og for å få riktige fagkoder.

Vg2 i utlandet

SJEKKLISTE VG2 SSP, KD OG ID

Det er som regel noen Vg1-elever hvert år som ønsker å ta Vg2 i utlandet. En fullstendig oversikt over reglene som gjelder, og hva du må passe på, kan du få av studieleder eller karriereveileder. Ett eller to års opplæring i utlandet kan godkjennes som likeverdig med Vg2 i studieforberevende utdanningsprogram. Forutsetningen for dette er:

- at eleven kan vise formell dokumentasjon på å ha fulgt alle fag i ett fullt eller to fulle skoleår i utlandet, og at vedkommende ville ha blitt tatt inn eller flyttet opp til neste trinn i det aktuelle landets skolesystem.
- at eleven kan vise formell dokumentasjon på at opplæringen i utlandet er gjennomført på et nivå tilsvarende Vg2. Eleven må dessuten ved tilbakekomst til Norge ha det nødvendige faglige grunnlaget for å følge opplæringen på Vg3.
- at innholdet i opplæringen har hovedvekt på fag fra studiespesialiserende utdanningsprogram (SSP, KD eller ID) for å kunne godkjennes som likeverdig med Vg2 i utdanningsprogrammet for studiespesialisering.
- at innholdet i opplæringen har en kombinasjon av fag fra kunst/design/arkitektur eller idrettsfag for å kunne godkjennes som likeverdig med Vg2 innen programområdene for KD eller idrettsfag.
- at opplæringen må inneholde fag som eleven kan bygge videre på i Vg3 slik at han/hun kan tilfredsstille kravet til fordypning i det valgte programområdet (SSP).
- Elever på KD og idrettsfag må ta geografi og samfunnsfag som privatist.

Ett års opplæring i utlandet gir ikke fritak for mer enn ett års opplæring i Kunnskapsløftet. Eleven må følge opplæringen i alle fag på neste årstrinn ved tilbakekomst til Norge.

Hvis du ønsker tilgang til Teams i enkeltfag mens du er på utveksling, kan du ta kontakt med skolen.

Ta kontakt med karriereveileder Stine Brubak Moltzau dersom du vil høre mer om muligheten, og med studieleder Marianne Hatlen når du har bestemt deg og ønsker å inngå avtale om skoleplass på Vg3 etter utvekslingsåret.

Før du reiser ..

- inngå avtale om forhåndsgodkjenning av utvekslingsår (studieleder)
- melde til Inntakskontoret om at plass ikke benyttes

Mens du er borte..

- du må ha minst 3 uketimer matematikk
- du må passe på å ha minst to fag som du kan bygge videre på (fordypningsfag) på Vg3, innen enten SSØ eller realfag. KD og ID må ha hovedvekt på fag fra eget programområde.
- fremmedspråk må bestås for å få vitnemål (i utland eller Norge).
- hvis du ikke hadde fremmedspråk i grunnskolen bør du lese ditt fremmedspråk i utlandet som forb. til Vg3
- du bør lese historie og norsk på egenhånd.
- levere og planlegge fagvalg for Vg3
- søke skoleplass på vigo.no

Når du er tilbake..

- må du levere dokumentasjon fra utvekslingsåret på engelsk eller norsk (oversatt av godkjent translatør). Dokumentasjonen må **beskrive innholdet/ læringsmål /pensum** for hvert fag du ønsker godkjent.

Frist før å søke om forhåndsgodkjenning av utvekslingsår er innen påske.

Veien videre

HØYERE UTDANNING

INTERESSETESTER

For å finne mer ut om dine evner og interesser, finnes det flere tester du kan ta. Du bør ta deg god tid når du skal velge utdanning og yrke, og det er viktig å gjøre dette så tidlig at du kan ta nødvendige forbehold når du velger programfag på videregående skole. På idrettsfag og kunst, design og arkitektur er det klare begrensninger i hvilke fag du kan velge, men går du studiespesialisering med realfag eller SSØ, kan du velge ganske fritt.

Du kan selvfølgelig ta kontakt med karriereveileder på skolen hvis du ønsker mer informasjon.

Husk også karriereverktøyet; WIE: www.karriereverktoy.no.

På <https://utdanning.no> finner du mye informasjon som jobbkompass, karakterkalkulator, studievelgeren med mer.

FØRSTEGANGSVITNEMÅL

Rett til førstegangsvitnemål

Førstegangsvitnemål utstedes til elever som fullfører og består videregående opplæring som gir generell studiekompetanse innen fem år etter oppstart (jf. Opplæringsforskriften §9-47)

På førstegangsvitnemålet skal det føres følgende karakterer:

Karakterer fra elevens opplæringsløp (Jf. Læreplanverket)

Endret karakter etter klage.

Fag utover minstekravet hvis eleven ønsker det.

Elever som benytter seg av retten til Ny eksamen (ikke bestått eksamenskarakter), Særskilt eksamen (ikke bestått standpunktkarakter) og/eller Utsatt eksamen (ved gyldig forfall til ordinær eksamen).

Forbedre karakterer ved privatisteksamen, forutsatt at dette gjøres innen utløpet av normal tid for opplæringsløpet.

Kvotestegangsvitnemål

Kvoten for førstegangsvitnemål er for søkere

- som ikke fyller mer enn 21 år i opptaksåret og
- som har fått førstegangsvitnemål som gir generell studiekompetanse.

Søkere med yrkesfaglige vitnemål pluss studiekompetansefagene på kompetansebevis, kan også delta i kvoten for førstegangsvitnemål.

Kvoten er som regel på 50 % av de tildelte studieplassene. I kvoten for førstegangsvitnemål teller bare skolepoengene (karakterpoeng, realfagspoeng, språkpoeng, kjønns-poeng, poeng for opptaksprøver), ikke alderspoeng, tilleggspoeng, forbedringskarakterer mv.

Søkere i kvoten for førstegangsvitnemål konkurrerer samtidig i ordinær kvote, der de kan få medregnet forbedringsfag og evt. tilleggspoeng for høyere utdanning, folkehøgskole eller militær/sivil førstegangstjeneste.

BEREGNING AV POENG FOR OPPTAK

I førstegangsvitnemålskvoten regnes kun skolepoengene. Det blir endringer i beregning av poeng fra og med opptaket til studieåret 2027/2028. For opptak til studieåret 2026/2027 beregnes poeng slik:

	Karakterpoeng (gjennomsnittskarakter av alle karakterer på vitnemålet x 10)
+	realfagspoeng (0,5p for hvert realfag, men 1p for matematikk R2 og 1p for fysikk 2)
+	språkpoeng (0,5p for 5 uketimer fremmedspråk programfag nivå I og II), 1p for 5 uketimer fremmedspråk programfag nivå III som bygger på fellesfag nivå II
+	Eventuelle kjønns-poeng
+	Eventuelt poeng for opptaksprøver
=	Skolepoeng

Realfagspoeng og språkpoeng gis til sammen innenfor en ramme på (dvs. maks.) 4 poeng.

Det blir endringer i poengberegningen fra studieåret 2027/2028. Du kan lese om dette på Samordnaopptak.no her:

<https://www.samordnaopptak.no/universitet-og-hogskole/aktuelt/nye-regler-for-opptak-til-hoyere-utdanning.html>

GENERELL STUDIEKOMPETANSE

Høyskole- og universitetsutdanning bygger på videreutdanning. Alle studier med kravkode GENS i lærestedstabellene på www.samordnaopptak.no har generell studiekompetanse som opptakskrav.

I generell studiekompetanse er det krav om både utdanning/praksis og bestemte fag, se nedenfor.

Utdanning/praksis:		Fagkrav: (fellesfag; må være bestått med karakteren 2 eller bedre)
Fullført og bestått 3-årig videregående utdanning	OG	Norsk Hovudmål, sidemål og munnleg, 393 årstimar
eller		Engelsk 140 årstimar
Fagopplæring med fag- / sveinebrev		Samfunnsfag 84 årstimar
eller		Historie 140 årstimar
Yrkespraksis og utdanning etter 23/5-regelen (fylte 23 år i opptaksåret og minst 5 års utdanning/praksis)		Matematikk 224 årstimar
		Naturfag 140 årstimar

Fullført og bestått SSP (studiespesialiserende), Kunst, design og arkitektur, ID (idrettsfag) og IB (International Baccalaureate) er programområder ved Ås videregående skole som gir generell studiekompetanse.

«SPESIELL STUDIEKOMPETANSE» – KRAV TIL REALFAG

Til noen studier kreves det bestemte fagkrav i tillegg generell studiekompetanse. Opptakskravene for de enkelte studiene finner dere på www.samordnaopptak.no, i Studieoversikten. Krav til disse studiene vil da være noe annet enn generell studiekompetanse.

NB! I tillegg viser vi også til forsøksordning med skjerpede opptakskrav:

<https://www.samordnaopptak.no/info/om/lover-og-regler/endringer/index.html>

Ved Ås vgs tilbyr vi fag og fagkombinasjoner som tilfredsstill *alle* krav til opptak ved våre universiteter og høyskoler. Det vil si at våre elever kan velge fag i ønsket omfang slik at de tilfredsstill ulike krav til «spesiell studiekompetanse».

INNTAKSKRAV TIL HØYERE UTDANNING

Lærestedstabellen på www.samordnaopptak.no vil gi informasjon over hvilke poenggrenser som har vært på de ulike studiene. Se eksempel nedenfor.

Institusjon ▼ Studietype ▼

ALTERNATIV VISNING

MER INFORMASJON – VIKTIGE LENKER

www.vilbli.no (informasjon om fag fra læreplanene)
<https://www.udir.no/utdanningslopet/videregaende-opplaring/>
 (læreplanene)

<http://eid.difi.no/nb/minid> (husk kodekort første gang)
www.vigo.no

www.samordnaopptak.no

www.utdanning.no
www.ansa.no (utdanning utenlands)

<http://www.aas.vgs.no/>

<https://www.facebook.com/AasVGS/>

